

Як зробити уроки «Навколишнього світу» цікавими: інтерактивні методи та практичні прийоми.



Вчитель початкових класів
Наталія Дашкова

Цікавинки навколишнього світу



Як наші органи чуття допомагають жити?

1 клас









💬 Підсумок – обговорення:

Що б сталося, якби ми не мали якогось із органів чуття?

Як органи чуття допомагають нам жити, орієнтуватися, відчувати, спілкуватися?



Висновок:

Наші органи чуття — це справжні помічники. Вони дозволяють бачити, чути, відчувати, розрізняти запахи, смаки й небезпеку. Без них нам було б дуже важко жити.

Чи вмієш ти спостерігати та досліджувати?

Чи вмієш ти спостерігати та досліджувати?

Наприклад, нам потрібно спостерігати, як падає лист з дерева.

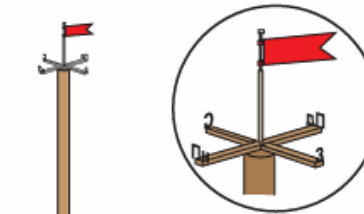
Ось план спостереження.

- 1. Сформулюй мету спостереження.**
Скажи, що і для чого ти будеш робити?
- 2. Визнач об'єкт спостереження.**
За чим ти будеш спостерігати?
- 3. Зосередь увагу (уважно роздивись). Не втручайся!**
На що найбільше звернеш увагу?
- 4. Зафіксуй результат спостереження.**
Замалюй, сфотографуй, щоб не забути.
- 5. опиши спостереження.**
Розкажи про те, що відбувалося.
- 6. Зроби висновок.**
Що вдалося помітити під час спостереження?

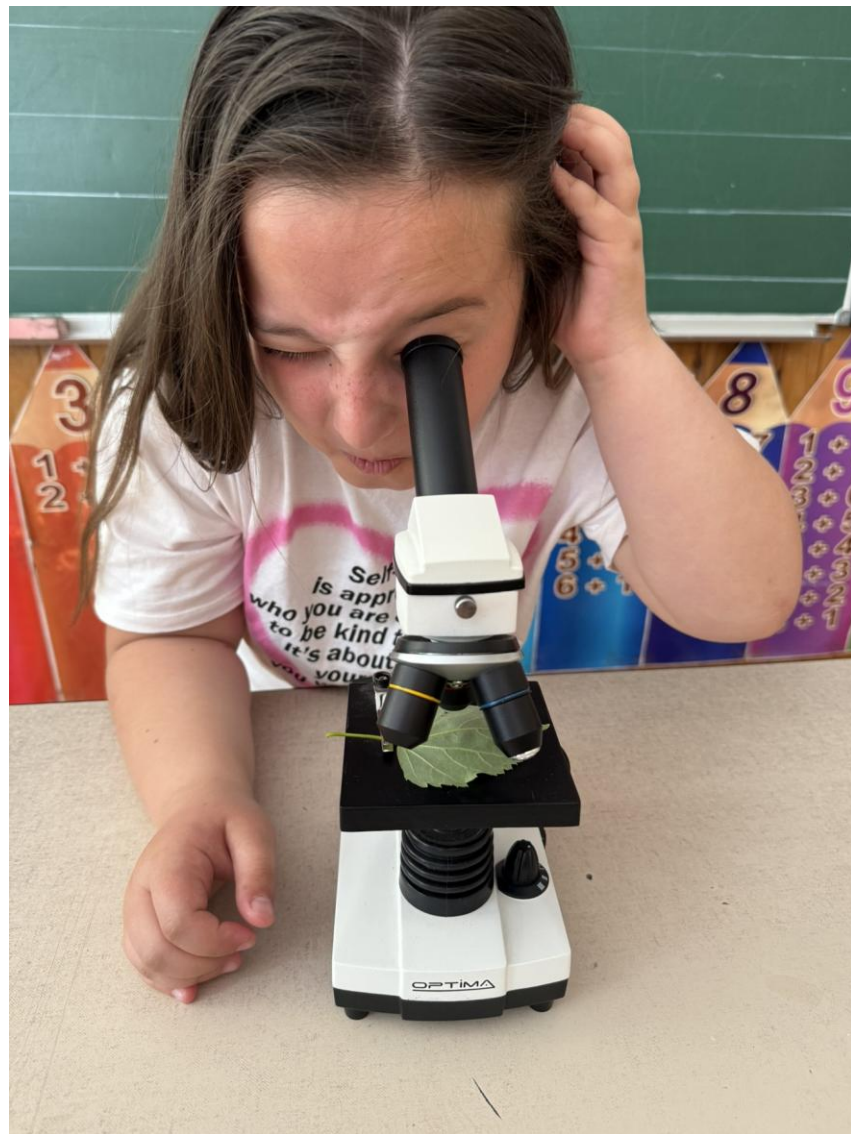


33

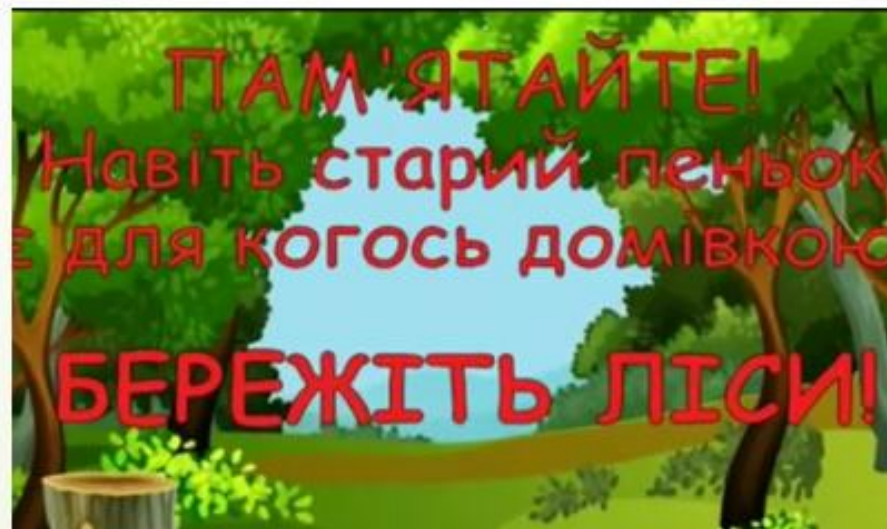
- 1** Розглянь малюнки. Підпиши назви приладів. Про що можна дізнатися, використовуючи ці прилади?



34







Дослід «Що тоне у воді, а що пливе?»

Мета: з'ясувати, які з предметів тонуть у воді, а які — плавають.

Матеріали:

Прозора посудина з водою (миска, акваріум)

Камінь

Шишка

Пляшка з водою (закрита)


Паперовий кораблик



Хід досліду:

Налий воду у посудину. Візьми камінь і обережно поклади у воду.



 Що сталося? — **Камінь тоне.**


Тепер візьми шишку і поклади у воду.



🔍 Що сталося? — **Шишка плаває.**

Нарешті, постав у воду паперовий кораблик.



 Що сталося? — **Кораблик плаває, поки не намокне.**

 **Висновок:**


Предмети тонуть або плавають залежно від їх щільності, матеріалу та форми.

Легкі й пористі речі (як шишка чи кораблик) — плавають.

Важкі й щільні (як камінь) — тонуть.

А пляшка — приклад змінної плавучості.

Дослід «Що швидше впаде?»

 **Мета:** дізнатися, як повітря впливає на швидкість падіння різних предметів.

 **Матеріали:**

Пір'їна.

М'яч (невеликий, наприклад тенісний або гумовий).

 **Хід досліду:**

 Візьми м'яч в одну руку, а пір'їну — в іншу.

Підніми обидві руки високо вгору.

Одночасно відпусти обидва предмети.

Спостерігай, який предмет впаде першим.

Повтори дослід ще кілька разів для точності результату.



Висновок

М'яч — важчий і щільніший, тому падає швидше.

Пір'їна легка, тому повітря не дає їй швидко впасти.

Повітря навколо нас може уповільнити падіння легких речей.

Рідна природо, тобою пишаюсь

1 клас, 2 частина

Для чого люди вирощують рослини?



Город на підвіконні





Експеримент "Чи поглинають рослини воду"



Спостерігаємо зміни
з плином часу



Висновок
"Рослини поглинають воду та
можуть змінювати
своє забарвлення"

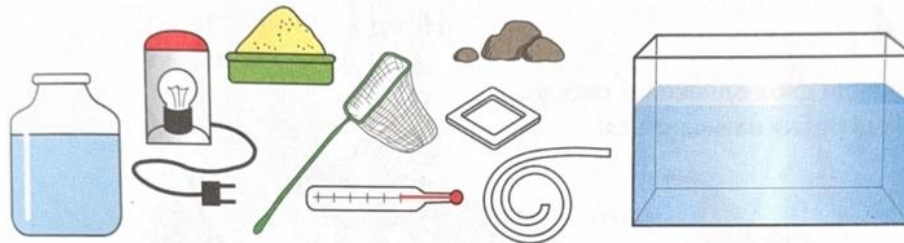




Хто живе поруч з нами!

Ось дім скляний стоїть в кімнаті.
В нім мешкають жильці хвостаті.

- 1** Що потрібно для справжнього акваріума? Для чого використовуються речі, зображені на малюнку?



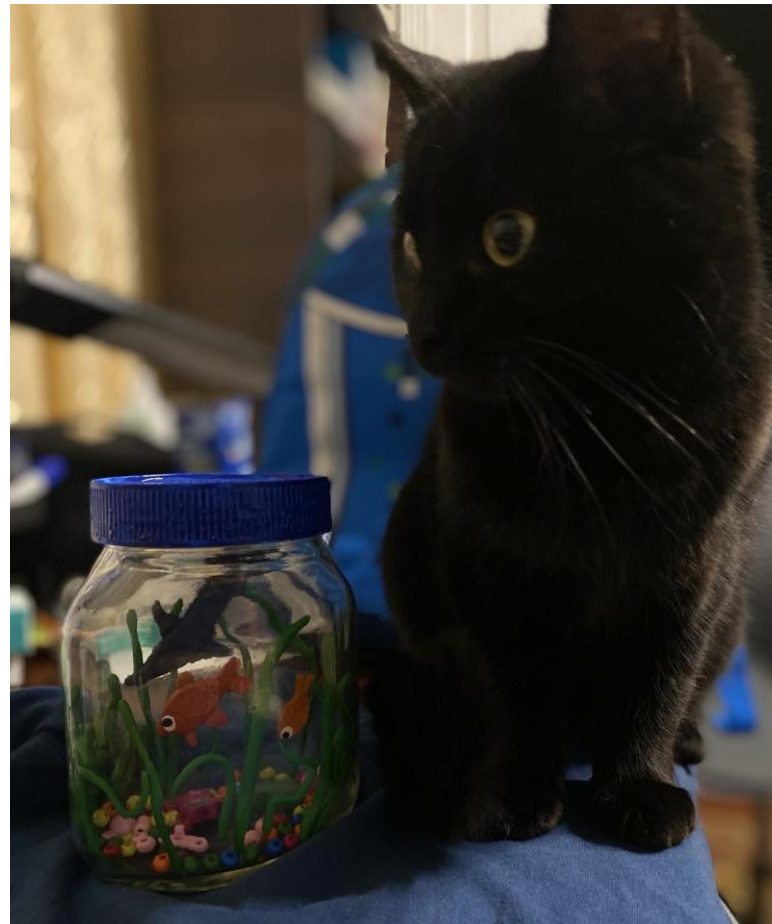
- 2** Розфарбуй акваріумних рибок. Скажи, яких із них тобі доводилося бачити? Розкажи, що ти про них знаєш.



Акваріум в банці



Акваріум в банці



Чи зберігаємо ми родинні реліквії?

- 1 Послухай вірш. Знайди та підкресли в ньому чарівні, добрі слова. Які почуття описав поет у вірші? Пофантазуй та намалюй вишиванку з вірша.

Мама вишила мені
Квітами сорочку.
Квіти гарні, весняні:
– На, вдягай, синочку.

В нитці – сонце золоте,
Пелюстки багряні.
Ласка мамина цвіте
В тому вишиванні.

Вишиваночку візьму,
Швидко одягнуся.
Підійду і обійму
Я свою матусю.

В. Крищенко



- 2 Напиши в листівці дні народження всіх членів вашої сім'ї. Спитай у рідних і розкажи, де вони народилися.



У МАМИ-3 ВЕРЕСНЯ
У ТАТА-3 ЛИПНЯ
У БРАТА МАКСА-18 СЕРПНЯ
У БРАТА АРТЕМА-6 СІЧНЯ
У БРАТИКА ЕМІЛЯ-7 СЕРПНЯ
У СЕСТРИЧКИ ОЛІВІЇ-22 СІЧНЯ
У МЕНЕ-10 ЧЕРВНЯ

- 4 Спробуй скласти віршик про свою сім'ю за початком:
Яка чудова в нас родина,
Я так її люблю...

БАБУСЮ, ТАТА, НЕНЬКУ
І МОЛОДШЕНЬКУ СЕСТРУ
А ТАКОЖ ДІДА, БРАТА,
ДЯДЬКА І ТІТКУ.
У ПРУЖНИМ КОЛІ НЕОПМІННО
МИ ЗБЕРЕМОСЯ ЩАСЛИВІ!

- 5 Розкажи про свою сім'ю. Доповни речення.

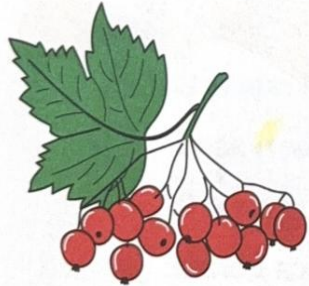
Старший у нас в сім'ї ТАТО.
Наймолодший в сім'ї – це БРАТИК ЕМІЛЬ.
Добре співає СЕСТРИЧКА ОЛІВІЯ.
Може розповісти багато цікавого БАБУСЯ.
Найкращий кулінар у нас МАТУСЯ.

- Продовжуй.



10

Червона калина – це один із символів нашої України. Вона оспівана в народних піснях, казках. Спробуй продовжити за початком казку про калину.



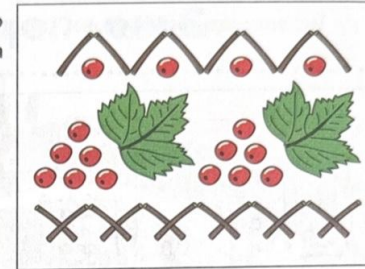
З давніх-давен існує в Україні гарний звичай. Кожної весни та осені садять калину біля криниць, річок, на узліссях. Не лякає її ані осіння негода, ані зима з її холодами. Стоїть собі калина, радіє, пишається червоним намистом. Ніхто не минає красуню: ні птахи, ні звірі, ані люди.

Одного разу...

П О К А Л И Н И П Р И -
 Ш О В Х Л О П Ч И К В І Н О Б О Ж Н Ю -
 В А В Ц Ю Р О С Л И Н У А Л Ж Е М А -
 М А Р О З П О В І Щ А Л А Й О М У Щ О
 К А Л И Н А Є С И М В О Л О М У К Р А І Н И
 І М А Є Ц Ь Л Ю Щ І В Л А С Т И В О С Т І

11

Зроби на рушникові аплікацію орнаменту з гілочок, листя та ягід калини за зразком.



● Придумай свій орнамент і прикрась ним сорочку.



Шкільний рекорд «Найдовший вишитий рушник»



Шкільний рекорд «Найдовший вишитий рушник»



Шкільний рекорд «Найдовший вишитий рушник»



Урок в музеї

Природа та людина – творці навколишнього світу. Так чи ні?

Усі об'єкти, які нас оточують, називають тілами.

1 Розглянь малюнки. Визнач, які тіла створені людиною, а які природою. Зроби відповідні позначки за зразком.



Урок в музеї

Народні ігри



Урок в музеї

Чому здоров'я дорожче за багатство?



Народні свята «Великдень»





Чому хліб вважають головним на столі?

1 клас, 2 частина

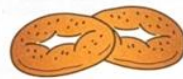
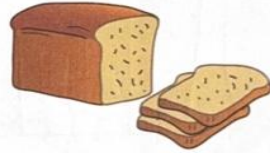
7 На що багата щедра осінь?



Прислів'я Осінь красна хлібом.
У кожному місті і селі головний я на столі.
Що весною посієш, те восени й пожнеш.

8 Як ти вважаєш, для чого людям прислів'я? Хто їх створює?
Придумай своє прислів'я.

9 Пахне хліб,
Як тепло пахне хліб!
Любов'ю трударів
І радістю земною,
І сонцем, що всміхалося весною,
І щастям наших неповторних гір –
Любов'ю пахне хліб!



● Скажи одним словом: ХЛІБ

10 Склади розповідь або казку «Як народився золотавий буханець» за таким початком:

Поклали на столі буханець хліба. Пахучий, теплий, золотавий...

Бухан – хлібина, буханка. Буханець – зменшена форма слова бухан.





Хліб вважають головним на столі, бо він — результат великої праці, основа харчування, символ достатку та поваги до традицій.

Великодња паска




Екскурсія до хлібопекарні



Ким бути?

6 Розкажи, хто що робить.



швачка

водій

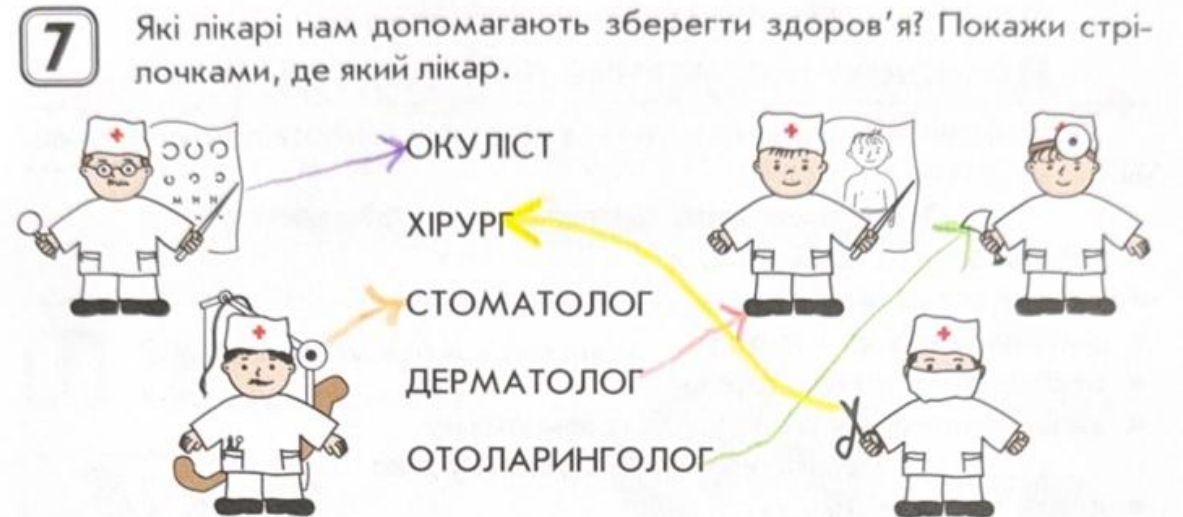
фермер

лікар

● Продовжуй запис професій:

учитель, водій, перукар, вчитель, пожежник, поліцейський, продавець, кухар, ветеринар.

7 Які лікарі нам допомагають зберегти здоров'я? Покажи стрілочками, де який лікар.



ОКУЛІСТ

ХІРУРГ

СТОМАТОЛОГ

ДЕРМАТОЛОГ

ОТОЛАРИНГОЛОГ

Станція «Медична»

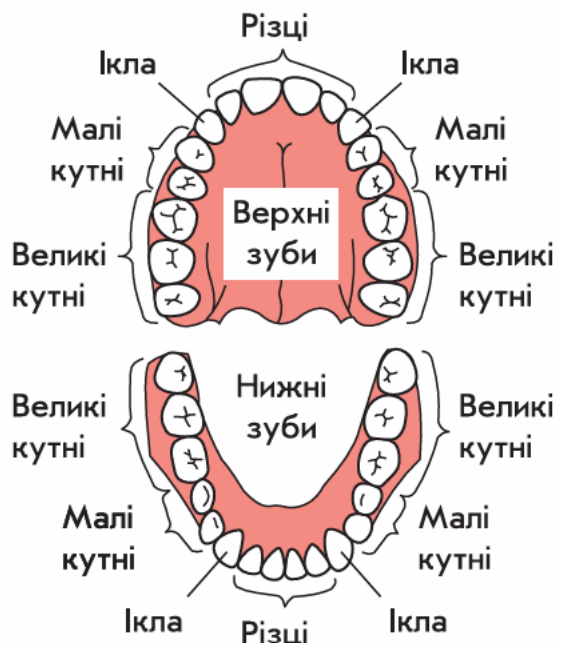




Здорові зуби – здоров'ю милі!



Здорові зуби – здоров'ю милі!



Здорові зуби – здоров'ю милі!



Станція «Будівельники»



Ферма



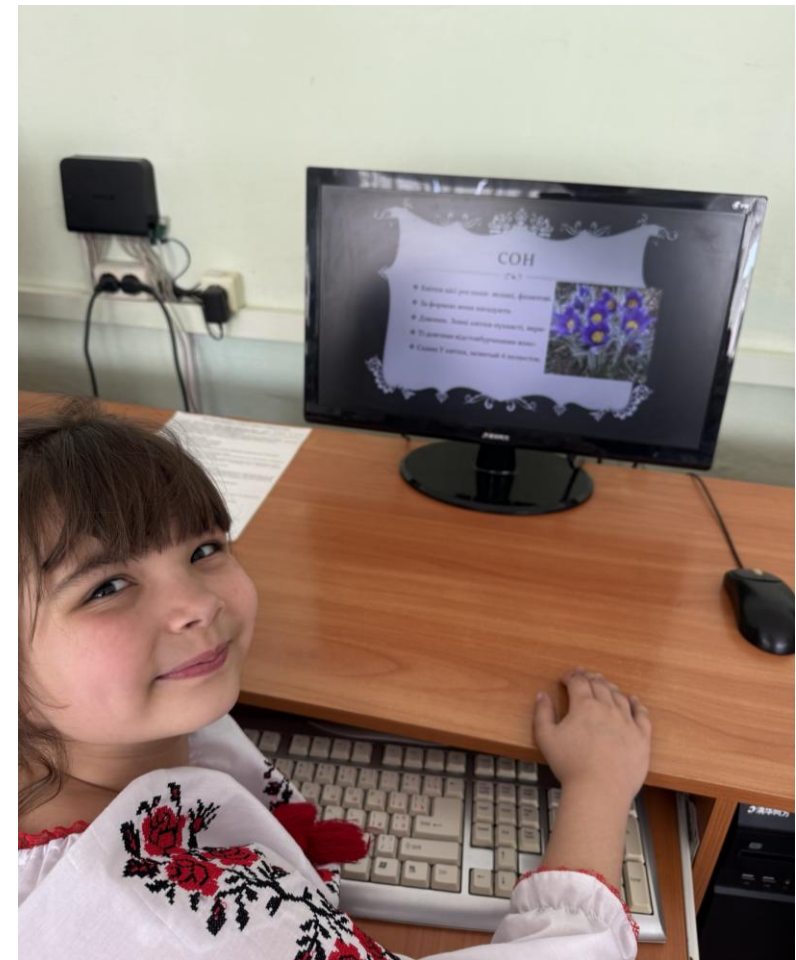
Салон краси



Чому рослини та тварини необхідно захищати?

Всеукраїнська екологічна акція «Збережи первоцвіти»





Чому бджоли будують саме шестикутні соти, а не круглі чи квадратні?





💡 Висновок:

Бджоли будують соти з шестикутників, бо ця форма: повністю заповнює простір без проміжків, потребує менше воску, є міцною, дозволяє зберігати більше меду на малій площі.

Весна іде, красу несе

Як зрозуміти слова: весною сонце «відмикає» землю?



Годівнички для птахів



Екологічні годівнички для птахів





День без уроків



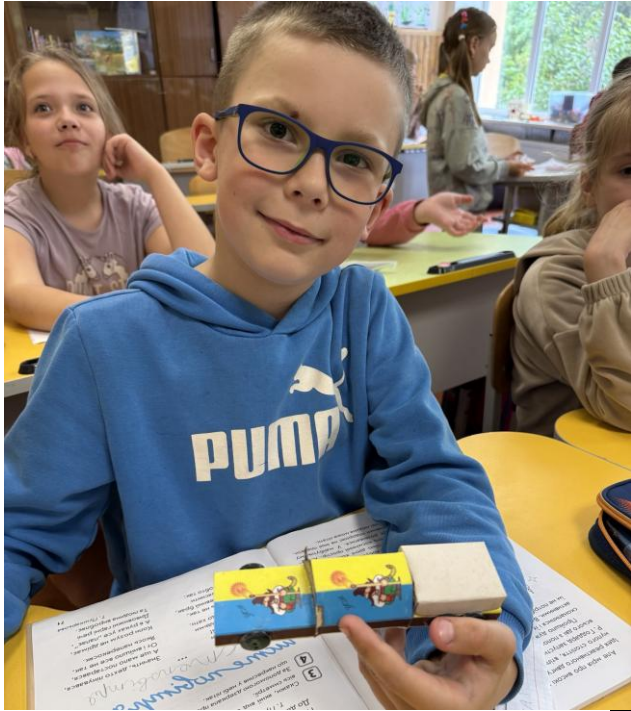
День без уроків



Дорожній рух



Чому люди винайшли різні види транспорту?





Властивості води



ЛАБОРАТОРНА РОБОТА

Тема: вивчення властивостей води.

Мета: з'ясувати, які властивості характерні для води.

Обладнання: 2 склянки з водою, фільтруючий папір, трохи чистого піску, сіль.



• Чи має вода запах?

Чи має вода колір?

Чи є вода розчинником?



Чи потрібно будувати очисні споруди?



Із чого складається ґрунт?

ДОСЛІД 1

Мета: з'ясувати, що можна виявити у ґрунті при уважному розгляданні.

Обладнання: білий аркуш паперу, трохи сухого ґрунту, ложка, збільшувальне скельце – лупа.



ЛАБОРАТОРНА РОБОТА

Тема: вивчення складу ґрунту.

Щоб дати відповідь на це питання, потрібно за допомогою дослідів вивчити склад ґрунту.

ДОСЛІД 2

Мета: з'ясувати, чи міститься у ґрунті повітря.

Обладнання: склянка з водою, ложка, трохи ґрунту.

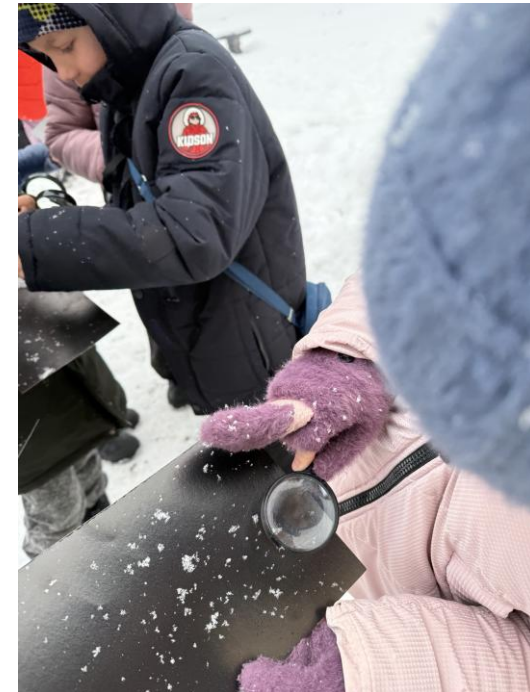


СПОСТЕРЕЖЕННЯ. «СНІГОПАД»

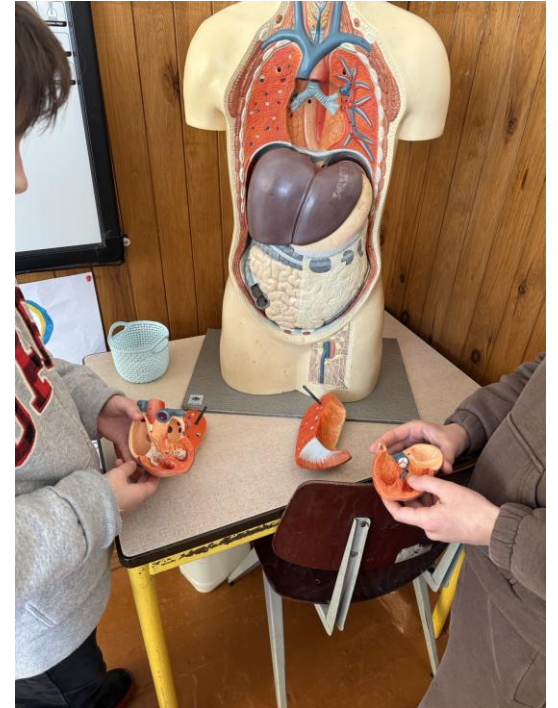


Мета: спостерігати за природним явищем – снігопадом. З'ясувати, з чого складаються сніжинки, чи залежить їхня форма від погоди.

Обладнання: лупа, лист тонкої фанери, покритий чорним папером або тканиною, на тлі якого буде добре видно сніжинки, блокнот, олівець, лопатка для снігу.



Я людина – частина живої природи!



Я людина – частина живої природи!

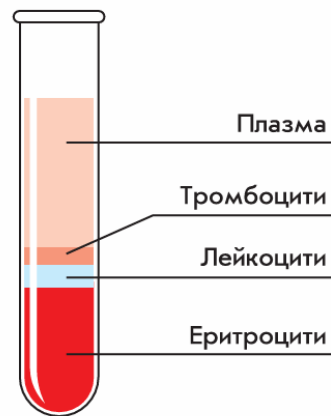


Я людина – частина живої природи!

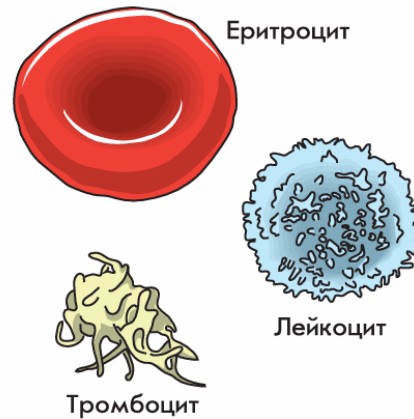
Опорно – рухова система



Кров у нашому організмі



■ Будова крові



■ Клітини крові

Плазма крові — це рідка, прозора частина крові, у якій містяться та рухаються всі кров'яні клітини і розчинені поживні речовини.



“У склянці томатного соку живе цілий світ: рідкий сік — це плазма, у ньому плавають червоні помічники (еритроцити), білі захисники (лейкоцити) і маленькі майстри-ремонтники (тромбоцити)”.

Кров у нашому організмі

- Еритроцити — це червоні кров'яні тільця, які переносять кисень від органів дихання до всіх частин тіла.

Лейкоцити — це білі кров'яні тільця, які захищають організм, знищуючи хвороботворні мікроби.

Тромбоцити — це маленькі кров'яні тільця, які допомагають крові згортатися і зупиняють кровотечу, закриваючи рану згустком.

● Еритроцити — “червоні вантажівки з киснем” (возять кисень по всьому тілу)

● Лейкоцити — “білі воїни-захисники” 🛡️ (борються з мікробами і захищають організм) або “поліцейські організму” 🚓

● Тромбоцити — “майстри-ремонтники” 🛠️ (закривають рани і зупиняють кров)

“лікарі-швидка допомога” 🚑

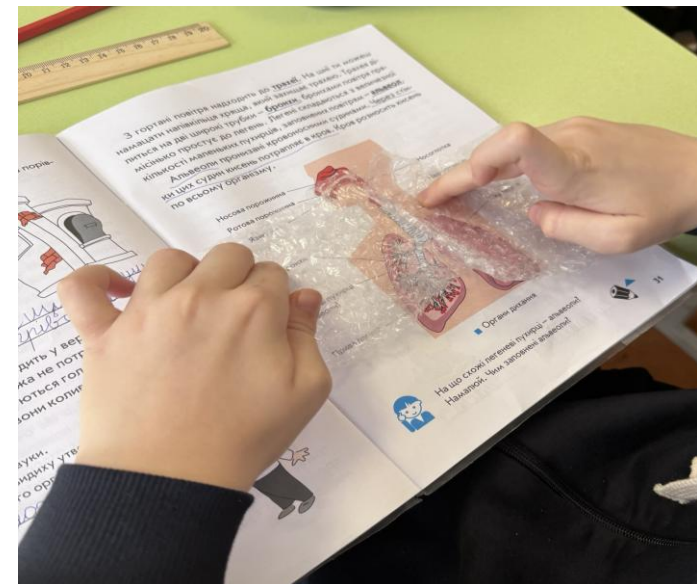


Дихальна система

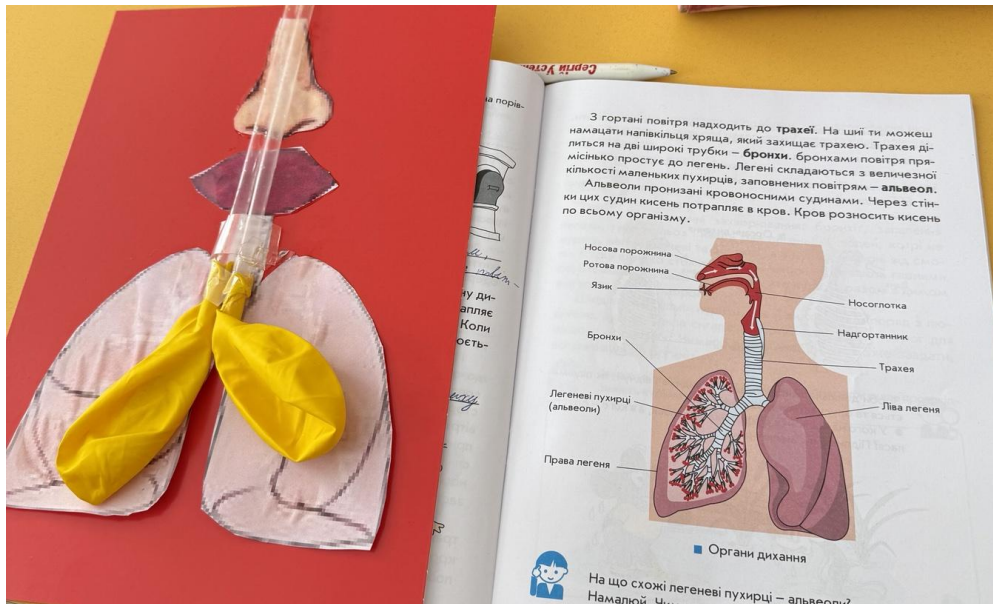
- Альвеоли — це маленькі пухирці в легенях, у яких кисень потрапляє в кров, а вуглекислий газ виходить із неї.



“Альвеоли — це як крихітні кульки, що наповнюються повітрям і допомагають нам дихати” 😊



Дихальна система



Шкіра людини



ПРАКТИЧНА РОБОТА

Тема. Наша шкіра.

Мета. Вивчити особливості та деякі властивості шкіри.

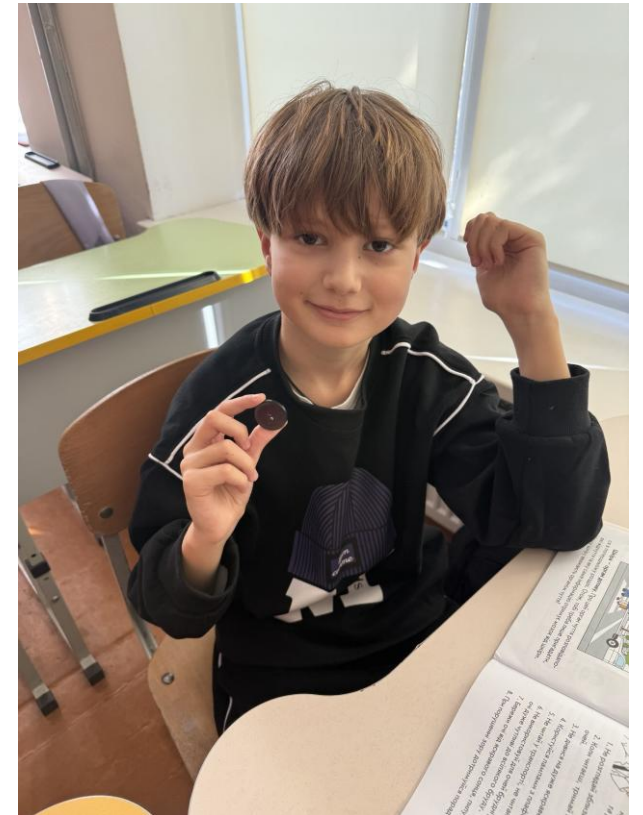
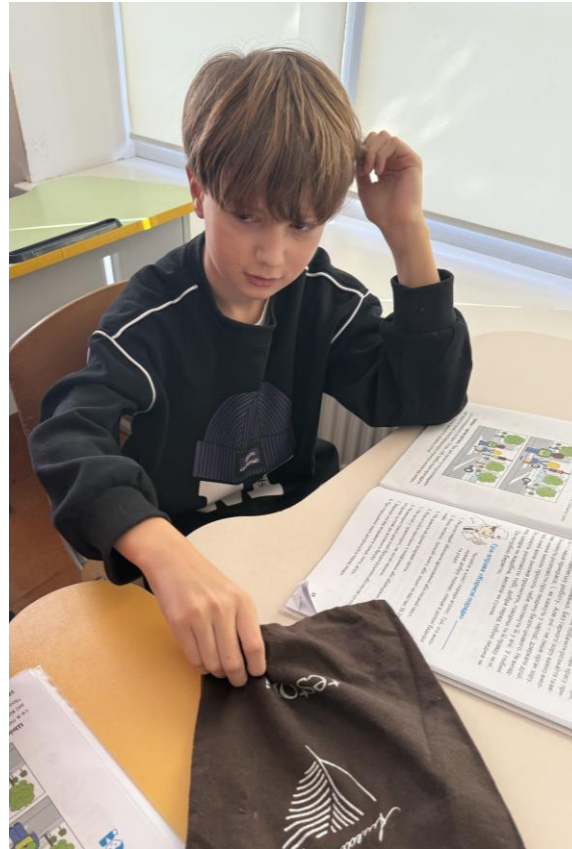
Обладнання: декілька різних предметів (гумка, камінець, книга, ручка, скельце або дзеркальце).

Завдання.

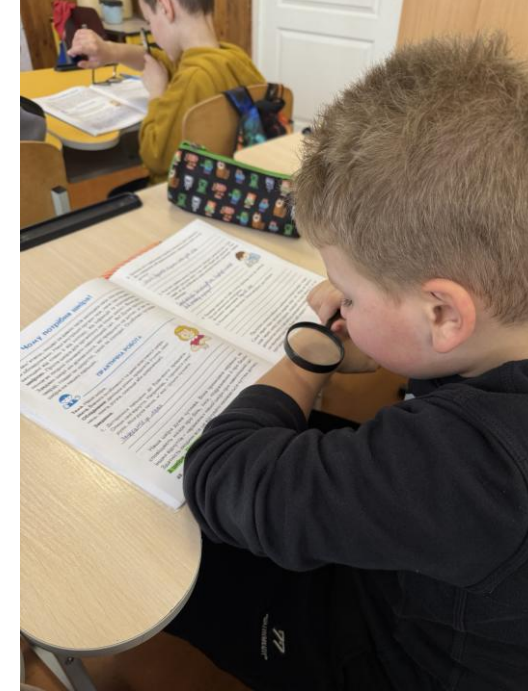
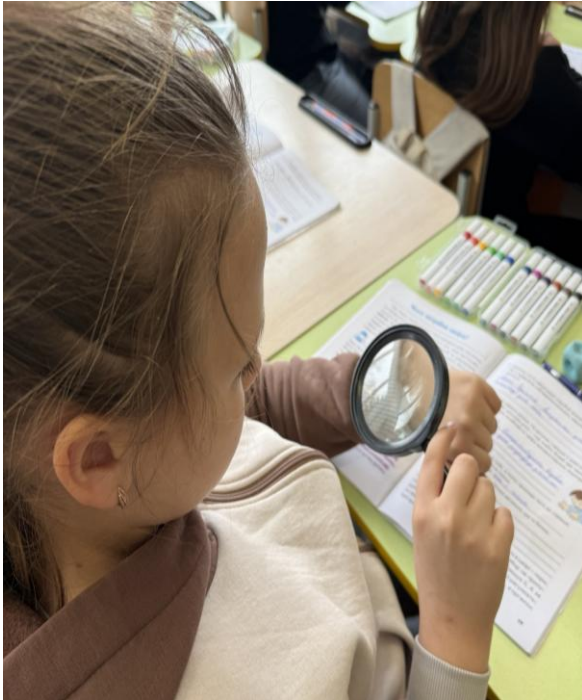
1. Доторкнися пальцями до будь-якого предмета. Опиши свої відчуття. Наприклад, я торкаюся своєї руки. *Моя рука тепла, м'яка і трішки пухната.*



2. Заплющ очі й навпомацки спробуй визначити різні предмети. Які з предметів тобі вдалося впізнати, керуючися тільки чуттям дотику?



5. Розглянь шкіру під лупою. Опиши детально, що ти бачиш.



Під лупою можна побачити маленькі отвори в шкірі – пори. Саме через пори організм виділяє жир і піт. Жир не пропускає через шкіру різні рідини, змащує та пом'якшує її. А за допомогою поту з організму виводяться відходи й регулюється температура тіла. Коли тобі жарко – ти пітнієш, а організм при цьому охолоджується.



Хай буде **мир** на **Україні** завжди,
щоб не знали діти
ні **смутку**, ні **бід**,
веселі діти, **щасливе майбутнє**,
хай дитячі мрії зростають **могутньо**.

